

پازار ایرتسی — ۱ کانون اول ۱۳۴۰

اداره خانه :

باب عالی جاده مسنده

«وقت» مطبعه سته

متعل کوشه باشنده

نومرو ۲

صاحب و مدیری

محمد مسیح

ملی تحریک

ایکینچی سنه — نومرو ۲۶

آبونه شرائطی :

سنه لکی ۲۵۰

آلتی اولغی ۱۲۵

فرق العاده نسیخته لر

ایچون ۰۰ و ۳۰۰۰

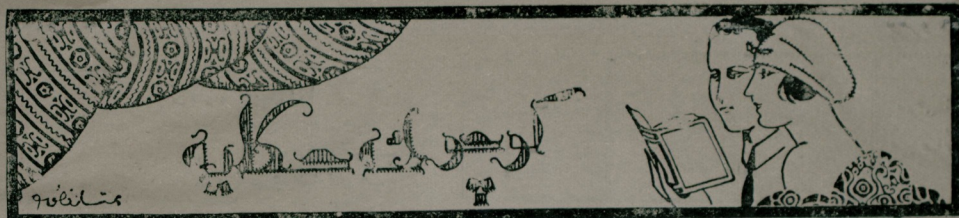
غروشدر .

مجموعه عامه منتشره

طبعی تدبیر ایالهین

ایثار احاده ایملار

هر آیک برنجی داوره بشهر کونلری هیبقار ، علمی ، ادبی ، اقتصادری ، فنی رسملی مجموعه در

عاشق مزاری

— ۲ —

— رائف! سن چوق کو توله مشبك! كويده طوبالارسك

انشاء الله!

نجيب بينه ييلارزه و آناسنه سلاملارني يولليوردى :
— بيم آغير يارالى اولدوغى دهه! ددى. مراق نهديرلر.
رائف باشيله «خير» اشارتني بايدي و چيقدى... دههك
توله مش ها؟ ياييلدز... آدام، نه اولاجق؟ هله كنديسى ده
ايله شسين ده... باق بركره، آلى آياغى خوتيمور.

بوتون دوشوندوكى شى «قوب» ته پسنى آشمقدى. بركره
شوخال طاننى آشاپيله... فبرينه طوتولادن!
هوالر ائى كيديوردى. اضررودن چيقدنك بيشنجى
كونى «قوب» ي ده كيدى. معدن خانلندن چيقدننى صباح
آرتيق ايچنده برس و ينج دويويوردى. هم تهلكه بئدى،
هم ده ايسته يايورده كليور. ايسته اوج ساعلق يول... بلكه
او، آلى ساعته كيده ييلر. اما حالده، اوتورا، قلقا
كيده جك... بركو تولكى وار: هيچ خرجنى قلمشدر.

چوروخ بوغازنه كيردى. ايكي ته پدن برينك ديندن
چوروخ صوي آقور: ديكرينك ديندن ده، ايرماقلا يان يانه،
شوشه كيوردى. او، بوغازك ايچنده، باب بالكيز، صويه باقه
باقه يورويوردى. هوا فنا ده كيدلى. رائفك آياقلاينه بر آز
درمان كشدى آمايه خيى يوق. هنوز كندني طوبالاماشدى...
بويا لكيزلى كنديسنه دوقوندى، ايچندن كندى سسنى دويدى.
بر آزشو صويك قيسنده شويه ديكه توب دوشونك خوش اولور.
هم يورواشدى ده...

ته پنهك نام ديك، صارب برقايسنك دينه صويك صوقولوب
دهرينله شديكى بر رده. يول كنارينه او طوردى: ده كنه كنى
يانه بر اقدى. آياقلاينى شوشه نك ريختندين صارقيتدى. اورالده
هيچ قار يوقدى: كونهش ياندن بر آز كلوب قايارك اوست
طرفنه وورويوردى. صويك بيشيل، قارا كلق ريته باندنقه
رييلدزى، برنجي دوشونويوردى. ييلدز نه اولاجق؟ نجيب
نه اولاجق؟ كنديسى نه اولاجق؟

رائف قول اوردونك سيار خسته خانه سنده باتدى، فقط
اوراده تيفوسه طوتولدى. ايكي كون سوكر اوده اضررومه
نقل اولونان خسته لر ايچنده ايدى. اوراده، مركز خسته خانه سنده
بر يوجوق آى قادر تدائوى كوردى. اوردو يوزولشدى.
طونمن و تيفوسلو چوق كليور، خسته خانه ده يربولونمويوردى.
بركون دوقفور او كا صوردى: — سكا تبديل هوا وهرم،
كيده ييلر ميسك؟ (وياشى اوچنده كي طابه لاسنى اوقويارق):
كلكتيك كوسه قريمندن... (سوكر ا تكرر رائه دونهرك)
كلكتيك شور اچقه! بش كونك يول: كيده ييلر سك، ده كيلمى؟
رائك كوزلى بارلادى: تبديل هواى؟ ناصل كيشمهز؟
آلت دوداغى اوست ديشلرينه دوقوناراق، ضعيف سسيلا
ميريلدندى:

— الله عمرلر وهرسين اقدم! كيدهم بلكه...

آلى آى تبديل هوا وهرديلر. نه توده بوروشش
البه سنى، قابوتنى وصارى كلاهنى كييدى و چيقدى.
يوليوردى كه يارالير (مورقوف) قيشله سنده ياسور. بلكه
نجيب اوراده در. حالى بر آكلاسين: كيندى، آرادى، بولدى.
نجيب اونى كوردوكى زمان شاشيردى: اوزون بر زمان ايچين
كويه دونه كنه ده نمون اولدى. «آكيني ده ييجر سك!»
دييوردي. كندى حالى سويله ركن رائه دردني ياندى:

— يارام ائى اولمادى داهما، رائف! بل كيكم چوق
آغريير. قان ده توكور ردم. اوده دكيل آما، دوقفور قاجاركن
وورولمشك! «دهمين آزالادى» آرقه دن وورولشم.
بن قاجيردم به رائف! ها؟ سن ده اوواده ايدك. ناصل كلدى
يوسوينا قورشون اويله آرقه دن؟

سوكر ا رائك اويله دوداقرلى و ديشلرى آچيق، آغزى
صالبالى، آليق وبوش باقشيلرله كنديسنه باقديغنى كورونجه
علاوه نه تدى:

اولش قاپونك صاحقلی ، بیرتیق متهکاری آلتندن آدیملری صاغه ، صوله آجیلارق ، آراده بر ئالی آغیر آغیر یوسونه کوتوروب قاشینارق ، بوئها ولوش بوغازك ایچنده ، بو دار واوزون یولده ، دهکنهکنی سورویوسورویه ، خسته ، تروک ، یاپ یالکز ، سهکیور ، اوزاقلابور ، کیدیوردی ...

* *

کویته یاقلاشدینی آقشام باجالری دهاطوتیوردی . بولودلو برهواده کون وقتندن اول شمشیدی . کویه کسسلری اونک یوره کنی هوپالادی . اوح ، شیمدی اونک کورونجه همی شامیر اچقلر ، سهویته جکار اما ... نجی ده صورارلر . نه دهملی ؟ باقم !

اویته واردینی زمان کون چوقندن باتمشدی . آناسی اوغلونی قوجاقلادقدن صوکراننجی صوردی . رائف صوصدی :

— نجیه یوقسه برشیی اولدی ، اوغلول ؟

رائف اغرئندن قاجدی : — آنا ! نجیب شهید اولدی .

رائفك کلدیکی ونجیک شهید اولدوغی کویده برذرهبورابر معلوم اولدی . رائف کونولر کدیکه نجیب ایچین نه لار اولوبور ؟ دییه مراقه صوصیوردی . نجیه ناهیمه دیری بیله آجیمشدی .

آناسی ، ییلدیزکده چوق آغلامش اولدوغی سویله دی ...

کوی خلقی عینی زمانده بونکاحلی قیزك ایکی دنمده مرادسز قالشنه آجیدیلر . آرادن بر آی سیکدن صوکران قیزك کندی باشنه ، یالکیز قالدخه ایلمه نه چکی سویله تمیه باشلادی . « رائفه پاپیسه ! » سوزلری کپیوردی . رائف آناسنه سویله دی . ییلدیزکده آناسی راضی اولدی ، اوله ندیلر . رائف آرتیق آییجه قوتی طوپلامشدی . نه اولاجق دییه بکله مدهن ، امبدن نه یاپدیغی دوشونمکه وقتی قلامشدی .

کرده که کیره چکی کون بونی دوشونمک ایسته دی ، نجیک چهره سی کوزنیک اوکته کلدی : یایچقار ، کایره ؟ صوکی نه اولاجق ؟

نه اولورسه اولسون ! هله برکیر ییلدیزه قاووشونده ... صوکران ایستورسه اولسون ! آله باشنه نه یازمشه او اولاجق !

کرده که کیردکن صوکران ییلدیزك ، اومدوغندن زیاده ده کدیکنه ایپانندی . اونک لذتیه ده شمدی بوسونون آتشله ندی .

داها ایلمک کیچدن اونک اوسته جیلدردی . آمه ! بوقسمت فدا نه دلیرمیدی ؟ یالکیز بر آز قابلی ! حالا محزونلی وار .

بر آز آجیسه نه اویناق اولاجق یا !

صویه باقه باقه دالدی ، برزمان اولهجه برشی دوشونمزه اولدی . سادهجه صویك آقیشنده نجیبه ییلدیزك چهرملری قالمشدی . آراده صیراده طریبی ، آلبشین وطاقسز برحرکنه ائلی یاقسه قالدروب برقاشینور ، ده رهیه بر بیت آتیور ، بعضاً قولنک کیرلی یکنیه آغزینک صالیاسی سیلور ، بوئلری یایارکن هیچ برشی یاپدیغنک فرقدنه اولمایه رق کوزنی بیله قیریموردی .

آلسزین صول طرفندن ، یایورد چهندن برآت سسنگ بوغاز ایچنده اوزاندیغی دیدی ، واطرفه باقدی : برضا ! ... شیمدی قاقوب سلام ووده مک لازم ! آما ذاتاً چوقده اوتوردی . یایورده مکرکن واروب نقطه دن اکمک آمللی !

ئله دایانوب کره یله رک قالقدی . یردن دهکنه کنی آدی ، یورومکه قویولدی . بری بریلینه ایچ یاقلاشدقلری زمان رائفك ضعیف وصاری یوزی کولدی ، صاری دیشلری دها چوق مدانه جیقدی . دوداقلری بری برینه قاووشامان ، آت دوداغی اوست دیشلرینه دوقونارق ، زبون ، مین مین بر سسله ایکیله دی :

— اوغورلر اولسون افندی !

ضابط « ایوالله ! » ده کین بر طرفنده آتی دوردوردی . و بر آز اوکه اکیله رک بونفره دقتله باقدی . دوداقلری ایکی اولو صولجان کپی مور ، جانسز دیشلرینه یاپیشمش ، یوسو اوموزلری آراسنه چوکش ، قاپونك قلیق یاقه سی اوستنده دها اوچوق کوروننه جانیز وصاری بکزیلی ، کیرلی وصارق صاجلی ، آلدری جانلاق ، کیرلی وقاپ قارا ، بیتکین ، یابانچی برنفر ...

— افندی ! نجی طایبادکی ؟ بالقان محاربه سنده یانکده

خدمتچی ایدم !

— سن کوسه لی رائفمسیک ؟

رائف ، کوزلری ضابطده باشی « اوت » معنا سیکه ککسته دوغرو ایندیره رک میریلاندی : هم ! بری بریله صوروشدیلر . نهایت آریلرلرکن رائف ، بارا ایسته دی :

— افندی ! خرجلم یوق ! الله عمرلر ورسین !

ضابط اوکا برمجیده وهدی . او آووجنده کیووارلاق کوموشه باقارق بحالسز برتمنه شمدی : صوکران قیلملادی ، یوروردی . ضابط آرقه سندن باقدی : یوسو چوکش رائف رنگی قایب

کل آرنه

ملو پراطل قان ، سرویلر اضطراری اسرار ،
روحلرمین یولودر ابدی برلوشلغه ...
بتمده کیلکی فیردی آغیر سرمرار
سنگ خیالات دولدی کوکسده کی بوشلغه .

کلده کورسوکلیکی طالع نهاله قویدی !
طوبراغم ماجرای سینه سینه آلمادی ..
کوزلی ، فلیکه بکزیلر ، برطاش اویدی .
کل آرتق قورقولاچ هیج برشیم قلمادی ! ..

۲۲ نشرین ثانی ۲۴۰ مکی سهبر

آرادن زمان کیدکه رائف ییلدیزی داهاجوق سهویور ،
سهودکه باشماق ایستور ؛ آرتیق اولوب ، یاخود آیریلوبده
اونک باشقه سینه قلماسی ایستمور ، و نجیبی دوشونویوردی .
یا کایرسه ؟ ییلدیز کندیسنی ایستهممز ؛ بوتون کوی کندیسنه
لغت اوغور . فقط اوندن اول نجیب بونی کندیسنک یانته
براقیری که ؟

ییلدیزده حالا آجیلیموردی . تورکولری نام ودره شکن
شیمدی برشی سوبله میور . اونک بو دورغونلغده رائفک
جانی صقیلور ، «نجیبی دوشونویور» دییه قیصتایور ، واونک
نجیبی دوشونومسی صانکه نخیلک مطلقا کلمه علامتمش کی
داها جوق وسوسه لیموردی . بر آراتق کیکچلری سوقق
قایسنی سورمه له تمه به باشلادی . آناسی بوکا قیزیوردی :

— نه اولیر سکا اوغول ؟ عادت اولمایان برشی پاپلیریم کی ؟ ..
آیلر کیدکه رائفک کابوسی ده بویویوردی . بینه صانکه
بر اوروجک پایشمش ، اوراده هپ قیملدیمور ، غیجقلور ،
که میور . رائف آرا صیره کیکچلری صیجریور ، اوزاقلری
دیکلور ، بعضاً کوزلری بویویورک ، ییلدیزه صورویوردی :
— بر سس وار ، ده کیلی ؟

ییلدیز ایسه بوده لیلکک معناسنی آکلامایورق اوکا
حدتله یوردی .

رائفک کیتدیکندن اوج آی صوکرانجیب ایلله شدی .
فقط کوکسده بر صولومه قلشیدی . جوق قوشامیوردی .
دوقورلر اونی ثابت خدمته آیرمشلردی . بایورد منزله
وه دیلدی . برکون کولرلدن « تکالیف حربیه » طوبلامق
ایچین اوده کیده جکی . ایشنی پیتدیکن صوکرانکویه
کیتمک ایچین بر هفته اذن آلدی ... صولک دفعه « سنور »
کویتده ایکن ایشلاری بیتمشدی . سنور « کوسه » به بش ،
آتی ساعلقیر .. نه اولاجق ؟ اوکون آرقداشلرلدن
آیریلدی ، اوکلدن صوکران یوله جقدی .

ماوزری اوموزنده ، یالاصقه و قاصطورای بلند ، یاییق
چهره سی شن ، کوزلرله کونیک افقنری آرایارق . ییلدیزک
تورکولرنی سوبله به سوبله کیدیوردی . اوکسده آکینارک
دالانلاندی کوردوکه « بلکه رائف شیمدی ییچمشر ! »
دیوردی . ییچمه شسه بیله بر اوکوزی صاتوب چارچاقوق
دوکونی بایوره ملی !

« کوسه » به کیدرکی زمان آرتیق یانسوی کچمشدی .
کیچه وقتی اونک کلدیکی کیمسه کورمندی . دوغروجه اویته
کیتدی . قانی آجوب یوقاری چیتارکن سسله دی : — آنا ! ..
آناسی او صراده یاتاغنی پاییوردی . قولاغنه اینتامادی و دیکلدی .
نجیب کیرنجبه شایردی .

— سن صاغیدک اوغول ؟ سکا شید ددیلر اوغول !
دیپدرک بوتونه آیلدی و آغلادی . نجیب بوندن برشی
آکلامادی . مازده رنی و جارقلرنی چیتاروب اوتوردی .
قونوشورلرکن اوکرندی که رائف کویددر ؛ و اونک شهید
اولدوغنی رائف سوبله مشدر .

— فقرا رائف ! نجیب دیوردی . بی آغیر کوروخچه ..
او کنججه قدار بی اولمش صاعمشدرده ..
و درحال صوفرایه اوتوردی . یه مکه یه رکن آتاسنه
باشندن کهنی ، ناصل و نجین کلدیکی آکلاندی :

— بر اوکوزی صاتاجیم ! ددی . ممکن اولسه بارین
دوکونی یاباجیم .

— ییلدیز واردی که ، اوغول !

نخیلک آغزندکی لوقابوغازندن کیمه دی . یاشی قلدیردی .
آغزی آجیقدی . خاشخاش یاغیه یانان قدیلاک اولو وایسلی
ایشنی آتنده نخیلک صاپ صاری اولمش چیره سی سه چیلوردی .
بوغوق برسسله صوردی :

— ییلدیز اوله ندی می ؟

— هه !

— کیمکه ؟

ناملوی کورو نجه نه یاپدیغی بيلمه يرك نجه دوغرو آتیلیرکن توفهك پاتالادی . رائف قاصیغندن وورو واشدی . برکره «آه» ددهی . اوصرده نخیك بلنده کی قاصاطورانك قبضه سنی یاقه لا . مشدی . نخیب توفهك مسافه ووروب بر داهای بوشالتق ایچین کری چکلبیرکن سونکو جیقدی ورائك ائنده قالدی .

اوصرده توفهك سسندن اویامش اولان راتك آتسه سی اوته کی اوتدن كلوب نخیك آرقه سندن ساریش اونی بقیقوردی . نخیب اونی سلبكوب سالارکن رائف صوك حله سلبه سونكوفی نخیك قزنه صابلا دی وکندی ده یوزو قویون دوشدی . نخیك توفه کی ائندن دوشمش ، کندی یی راتك آتاسنك قولاری آرده سنده قاشدی .

* *

کوسه کویك خلقی شوسه کنارنده ایکی مزاره زدیروب اولری دفن نه تدی . ناحیه مدیری اوراسنه «عاقار مزاری» ددهی و بواسم دیلدن دیله اویله چه کزدی .

ارزنجان - طرزون شوسه سندن کچوبده «کوسه» ده آوانانلایان یولچورکوره اورانك خلقی مطلقا او مزارلری تعریف و توصیه نه دیور ، و بوتازه سرکذشتی آکلانیرکن ییلدیزك صوك تورکوسی سویلبوردی :

۱
آی آقار شوده رده ؛
صوار : نخیب نه رده ؛
نخیب ! سسك کییور ،
بکلارم نجه رده !

۲
کونهش نرکن دوغماسین ،
نخیب ! یوزك یانماسین !
ده یك کوکلی جکانه :
فلکه ایانماسین !

۳

قینه مثله قالدی .
قوشاق بلده قالدی .
نخیب ! قسمت اولمان ،
آدك دیلده قالدی ...

راتله اوغول ! رائف سنی شهید دهی ده کذبانی آلدی . نخیب صونراندن چکلبدی . دوشونمه ده دالدی . دوشونجه سی آراسته آتسه صوردی :

— ییلدیز ناصل واردی یا ؟

آناسی آکلانیدی که اونی بالکز ، دردلی براماق ایچون بویه اولاندر مشارد . فقط ییلدیز ، شهید خیری اوزه دینه چوق آغلامش ، تیزک اوستندن او اسکی شن حالی کتشد . نخیب هپسنی آکلادی . آورادینه کوز دیکن بواقربا چوجوغنی دوروب آرتیق داغ چیمقمتدن دوغرو برچاره یوقدر . آرتیق اشقیا اولانچق .

کیچه باریسی ، آناسی ایچ : اویودوقدن صوکر یاواشجه قالدی ، کینیدی ، پلاصقه سنی قوزاندی ، توفهکنی اوموزینه طانیدی و جیقدی . «باقم ، تحقیق سن ناصل ییلدیزی آیرسك ؟ دیه سویله یوردی . اچلاک کلش ! آرتیق آل قسمتی !»

* *

کوپه کلر یاقینده حوالادیلر . رائف اویانیدی . بر جیتیرتی ده دیوار کچی اولدی . قاریسنی صارصوب قیصیق ودهلی برسسه صوردی :

— ییلدیز ، ییلدیز ، باق ، ییلدیز ، برسس وار ، ده کیلمی ؟
ییلدیز قوجه سنك وهندن آرتیق بیقمشیدی . فقط راتله جیتیردی داهای سه چیلور کچی کلدی ، بونون قولاق کسبلدی یاتانده یاندن یاری قلمش ، کوزلری فیرلامش ، بر دیرسه کی یاصدیقه ، اوتنه کی ائله ییلدیزك بیلهکنی صیم صتی قلمش ، دیکلوردی . . . ییلدیز ، دیشاریده قاین آتاسنك کزیندیکنی دوشونرک راتله قیزدی :

— نه اولیرسه ؟ ددهی . آنامدر .

فقط کوروئلو اوطه قاپسینه قدار یاقلاشجه راتك آغزندن قیصیق وخبیرتلی برسسه برکله دوکولدی :

— نخیب ! ...

ییلدیزك شلشیرماسنه وقت قلادن قاتی به مدش برتکمه وورولدی . سورکولر سوکولدی و قاتی آجیلدی .

بردنبره قوتلی برسس امر نه تدی :

— ییلدیز ! آیریل اوپوشتك یاندن !

ییلدیز ، «آه» نخیب ، ددهی و فیرلادی . رائفده «قیما بکا ، نخیب !» دیه باغیرارق فیرلامشدی . کندیسجه ووریلدن